

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **J. V.**, proti žalovanému: **Katastrální úřad pro Moravskoslezský kraj**, se sídlem Praskova 194/11, Opava, o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 7. 2016, č. j. 22 A 96/2016 – 8,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce **se zamítá**.
- II. Kasační stížnost **se zamítá**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou u krajského soudu domáhal ochrany proti nezákonnému zásahu žalovaného spočívajícímu ve vyhotovení (sepsání, vytištění, orazítkování a podepsání) a „zasílání či domnělého doručování“ písemnosti ze dne 4. 5. 2016 se sdělením, že žalovaný shledal žalobcovu stížnost na postup Katastrálního pracoviště Frýdek-Místek nedůvodnou. Společně s podáním žaloby požádal o osvobození od soudních poplatků a navrhl krajskému soudu ustanovení zástupce z řad advokátů za účelem zastupování v řízení před krajským soudem.

[2] Krajský soud napadeným usnesením žalobcovu žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce zamítl. Vedly ho k tomu dva samostatné důvody. Za prvé, žaloba je součástí balíku žalob, kterými žalobce napadá rozhodnutí a dílčí postupy různých správních orgánů v souvislosti s vyvlastněním svých nemovitostí (dosud 45 žalob za poslední dva roky). Soudu je z úřední činnosti známo, že rozhodnutí o vyvlastnění již nabyla právní moci a lhůty pro jejich napadení u soudu již marně uplynuly. Množení žalob je zjevně

bezúspěšné jednání. Jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků jsou tak zneužíváním práva.

[3] Za druhé, soud své rozhodnutí odůvodnil i tím, že žaloba je zjevně bezúspěšná. Návrh totiž směřuje proti stížnosti podané dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Takováto stížnost je ovšem pouze podnětem, jehož vyřízení nemůže způsobit nezákonný zásah do práva (soud odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 244/2015 – 26). Z těchto důvodů soud žádosti o osvobození od soudních poplatků ani návrhu na ustanovení zástupce nevyhověl.

[4] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž rozsáhle rekapituluje celý příběh týkající se vyvlastnění svého majetku a brojí proti praktikám státu při vyvlastnění, postupu katastrálního úřadu při povolení vkladu a proti následným závěrům navazujících správních či soudních řízení. Množství řízení u krajského soudu nevede z důvodu zneužívání práva, ale protože krajský soud dosud neprojednal jeho žalobu ze dne 2. 9. 2015. Zároveň s podáním kasační stížnosti stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a navrhl soudu ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti.

[5] O žádosti o osvobození od soudních poplatků soud nerozhodoval, neboť kasační stížnost nesměruje proti rozhodnutí, kterým by se řízení končilo, a proto poplatkové povinnosti nepodléhá (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, č. 3271/2015 Sb. NSS).

[6] Žádost o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zamítl. Podle § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“), žalobci, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit zástupce. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. „[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.“

[7] Stěžovatelův návrh přitom zjevně neúspěšný je. Stěžovatel napadá rozhodnutí krajského soudu, kterým krajský soud zamítl jeho návrh na ustanovení advokáta a žádost o osvobození od soudních poplatků mimo jiné z toho důvodu, že žalobou míří proti úkonu, který ze své podstaty nemůže být nezákonný zásah. Stěžovatel proti tomuto důvodu rozhodnutí nic v kasační stížnosti nenamítá. Je tedy zřejmé, že se svojí kasační stížností nemůže být úspěšný. Z uvedeného důvodu nejsou splněny podmínky pro ustanovení zástupce soudem pro řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto návrh stěžovatele na ustanovení zástupce zamítl.

[8] Zároveň soud zastoupení stěžovatele v řízení o kasační stížnosti nevyžadoval, neboť v tomto řízení z důvodu povahy napadeného rozhodnutí krajského soudu zastoupení advokátem není nutné (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 1 As 196/2014 – 19, bod 29).

[9] Následně soud přistoupil k posouzení důvodnosti kasační stížnosti. Dospěl přitom k závěru, že jedna z námitek kasační stížnosti je důvodná, ovšem rozhodnutí krajského soudu není třeba rušit, neboť ob stojí i pouze na základě druhého důvodu, který krajský soud v odůvodnění uvedl a který stěžovatel v kasační stížnosti nenapadl.

[10] Proti usnesení o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků a o zamítnutí návrhu na ustanovení advokáta mohou pochopitelně uspět pouze námitky proti důvodům či okolnostem, které k tomuto rozhodnutí vedly. Z obsahu kasační stížnosti je však zřejmé, že stěžovatel především není nespokojen s tím, že by mu nebyl ustanoven advokát a že nebyl osvobozen od soudních poplatků, ale je nespokojen s celým příběhem vyvlastnění, postupem katastrálního úřadu při povolení vkladu a s následnými závěry navazujících správních či soudních řízení.

[11] Stěžovatel ovšem v kasační stížnosti při líčení příběhu vyvlastnění uvedl, že dle něj právo nezneužívá, ale naopak se ho domáhá. Zneužívání práva přitom byl jeden ze dvou důvodů, které vedly krajský soud k vydání napadeného rozhodnutí. Tento důvod zamítnutí žádostí, tak jak je formulovaný krajským soudem, přitom neobstojí.

[12] Z judikatury týkající se pojmu znalostí z úřední činnosti, které se nemusejí dokazovat, je přitom zřejmé, že soud musí vždy uvést konkrétní úřední činnost či postup, ze kterého skutečnost dovozuje (na rozdíl od existence obecně známých skutečností; srov. rozsudek ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 – 58, body 24–26). Pokud tedy soud čerpá určitá fakta ze soudních rozhodnutí nebo soudních spisů, může jít dle jejich povahy o skutečnosti úředně známé. V takovém případě ovšem nutno označit soudní rozhodnutí, ze kterého jsou určitá fakta čerpána. Úředně známou skutečností nemůže být obsah všech soudních rozhodnutí českých soudů (srov. posledně citovaný rozsudek rozhodnutí, bod 24, nebo rozsudek ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009 – 129, č. 2038/2010 Sb. NSS, část III.C.).

[13] Krajský soud v odůvodnění odkazuje na to, že mu je „*z úřední činnosti známo, že rozhodnutí o vyvlastnění nabyla právní moci, a lhůty pro jejich napadení správními žalobami již marně uplynuly*“, a tudíž, že „*množství žalob žalobce proti různým navazujícím rozhodnutím a postupům tak představuje již zjevně bezúspěšné a šikanózní jednání*“, aniž by ovšem odkázal, z jakého konkrétního řízení tuto vědomost nabyl. Obecně formulovaný odkaz na znalost z úřední činnosti je ovšem pro odůvodnění závěru o zneužívání práva ve světle citované judikatury nedostatečný. Rovněž ze samotného počtu čtyřiceti pěti žalob vedených u krajského soudu nelze automaticky dovodit, že by žalobce zneužíval právo.

[14] První důvod pro vydání napadeného rozhodnutí – zneužívání práva stěžovatelem – proto neobstojí. Druhý důvod pro vydání napadeného rozhodnutí byl nedostatek dotčení právní sféry stěžovatele napadeným úkonem. Tento důvod stěžovatel nenapadá. Sám o sobě uvedený důvod přitom postačí k dostatečnému odůvodnění napadeného rozhodnutí. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[15] Nadto Nejvyšší správní soud na okraj dodává, že závěr krajského soudu o povaze napadeného úkonu je správný.

[16] Stížnost dle § 175 správního řádu je „*pouhým podnětem pro správní orgán např. k provedení úkonů v rámci služebního dohledu [...] a stěžovatel nemá právní nárok, aby na základě jeho stížnosti byly provedeny určité dozorčí nebo jiné úkony [...] na vyřízení stížnosti [...] není právní nárok a samotné její vyřízení ještě samo o sobě neznamená odstranění závadného stavu. Navíc o výsledku šetření a přijatých opatřeních se stěžovatel vyrozumívá, jen pokud o to požádat*“ (rozsudek ze dne 17. 12. 2010, č. j. 4 Aps 2/2010 – 44, č. 2339/2011 Sb. NSS). Stížnost je dohledovým či dozorovým prostředkem, který se realizuje mimo správní řízení. Výsledkem vyřízení stížnosti není správní rozhodnutí. Stížnost nepředstavuje ani nezákonný zásah, proti němuž by byla přípustná obrana prostřednictvím žaloby ve správním soudnictví, neboť není zřejmé, jak by nevyřízením

stížnosti mohl být žalobce zkrácen na svých právech (rozsudek ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 244/2015 – 26).

[17] Z tohoto důvodu je zřejmé, že závěr krajského soudu o zjevné bezúspěšnosti zásahové žaloby stěžovatele je správný. Ke stěžovatelově příběhu o vyvlastnění je žaloba na ochranu proti zásahu způsobeného přípisem katastrálního úřadu vyřizující stížnost stěžovatele pouhým slepým procesním výhonkem. Přípis totiž nijak do jeho práv zasáhnout nemohl.

[18] Lze shrnout, že krajský soud rozhodl v souladu se zákonem, jestliže žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení advokáta zamítl.

[19] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel i před důvodnost jedné jeho námitky neměl ve věci celkový úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. prosince 2016

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu